

ISSN 2524-0986

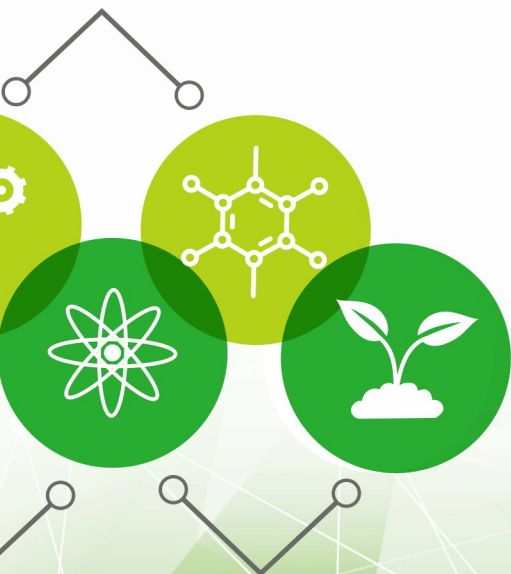
iScience^{TM}

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ЖУРНАЛ

Выпуск 11(55)
Часть 3

Переяслав
2019

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 11(55)
Часть 3

Ноябрь 2019 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Кокур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцянь	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горащенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав, 2019. - Вып. 11(55), ч. 3 – 168 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերէն

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ: БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Абрешов Серик Наурызбаевич, Ерболова Елдана, Марарова Анель (Алматы, Казахстан) ЛИМФОТОК И БИОХИМИЧЕСКИЙ СОСТАВ ЛИМФЫ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ ПЕРИТОНИТЕ.....	7
Плескач Любовь Якимівна, Трегуб Тетяна Григорівна (Біла Церква, Україна), Кондратюк Сергій Якович (Київ, Україна) ВИДОВИЙ СКЛАД ЕПІФІТНОЇ ЛІХЕНОФЛОРИ СУХОЛІСЬКОГО ЛІСНИЦТВА	12
Реут Антонина Анатольевна, Бекшенева Лилия Файзиевна (Уфа, Россия) ВЛИЯНИЕ РЕГУЛЯТОРОВ РОСТА РАСТЕНИЙ НА НЕКОТОРЫЕ МОРФОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ИРИСОВ	17
Сагындыкова Софія Зулхарнаевна, Кулжанова Толкын Бауржанкызы (Атырау, Республика Казахстан) ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГРЫЗУНОВ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ОСОБЕННОСТЯМ	22
Циганкова В. А., Андрусевич Я.В., Копіч В.М., Штомпель О.І., Солом'яний Р.М., Ключко С.В., Броварець В.С. (Київ, Україна) ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОХІДНИХ ПІРИМІДИНУ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН ГОРОХУ ПОСІВНОГО (PISUM SATIVUM L.)	26

СЕКЦИЯ: НАУКИ О ЗЕМЛЕ

Бондаренко Николай Антонович (Краснодар, Россия) СТРУКТУРНЫЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ ПОГРАНИЧНЫХ СТРУКТУР СКИФСКОЙ ПЛИТЫ	34
Гришко Світлана Вікторівна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Скірко Катерина Олександрівна (Мелітополь, Україна) ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНИЙ СТАН ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ВАСИЛІВСЬКОГО, МИХАЙЛІВСЬКОГО ТА ТОКМАЦЬКОГО РАЙОНІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	40
Непша Александр Вікторович, Скірко Катерина Олександрівна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна (Мелітополь, Україна) ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНА ТА ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	48
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ОСНОВНІ НЕСПРИЯТЛИВІ ГЕОЛО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ ПРИАЗОВ'І	55
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	61

Хрущ Юлія Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна) ФАЦІАЛЬНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ГОЛОЦЕНОВИХ ОСАДОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ШЕЛЬФУ ЧОРНОГО МОРЯ	67
Хрущ Юлія Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна) ПОШИРЕННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННИХ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЯВИЩ ЕКЗОГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	70
Хрущ Юлія Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна (Мелітополь, Україна) АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ ЯКИМІВСЬКОГО РАЙОНУ	74

СЕКЦИЯ: ЭКОЛОГИЯ

Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine) THE EFFECT OF SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION ON ECOLOGY	78
Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine) ANALYSIS OF EXISTING RISK ASSESSMENT FOR CHEMICAL LABORATORY EMPLOYEES	83
Тагиева Гюльнара Адиль кызы, Багирова Тарана Адиль кызы (Гянджа, Азербайджанская Республика) ФИНАНСОВЫЕ ЗАТРАТЫ И ИНВЕСТИЦИИ В ОХРАНУ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	88
Гребенюк Тетяна Володимирівна, Попач Марія Валеріївна (Київ, Україна) АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТЕРМІЧНОЇ ОБРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ	92
Канівець Олена Миколаївна, Карсункін Ігор Сергійович (Суми, Україна) ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ҐРУНТІВ ТА ЇХ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ	98
Нурбаева Наиля Абилхасановна, Армиянова Маржан Талғатқызы (Нур-Султан, Республика Казахстан) КОСМОС И ЭКОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ	102
Урукпаев Ильгиз Азаматович, Шевчук Евгения Петровна, Ларионова Екатерина Борисовна, Исаханова Салтанат Бекзатқызы, Абдулова Виктория Валерьевна (Усть-Каменогорск, Республика Казахстан) КОСМИЧЕСКИЙ МУСОР. МЕТОДЫ БОРЬБЫ С НИМ	108

УДК: 502.51:627.214 (262.54)

Хрущ Юлія Миколаївна
вчитель географії Мелітопольської ЗОШ № 28,
Шелудько Ольга Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна,
Блищик Маргарита Валеріївна
МДПУ імені Богдана Хмельницького
(Мелітополь, Україна)

АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ ЯКИМІВСЬКОГО РАЙОНУ

Анотація. *Визначено основні фактори виникнення геоecологічних проблем та антропогенного впливу на довкілля території Азовського моря в межах Якимівського району. Запропоновано заходи вирішення геоecологічних проблем Якимівського району.*

Ключові слова: *прибережна територія, Якимівський район, Азовське море, антропогенний вплив.*

Хрущ Юлия Николаевна
учитель географии Мелитопольской ЗОШ № 28,
Блищик Маргарита Валерьевна, Передерий Дарья Николаевна,
Шелудько Ольга Николаевна
студенты МДПУ имени Богдана Хмельницкого
(Мелитополь, Украина)

АНТРОПОГЕННОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ОКРУЖАЮЩОЮ СРЕДУ ПРИБРЕЖНОЙ ТЕРРИТОРИИ АЗОВСКОГО МОРЯ В ПРЕДЕЛАХ АКИМОВСКОГО РАЙОНА

Аннотация. *Определены основные факторы возникновения геоecологических проблем и антропогенного воздействия на окружающую среду территории Азовского моря в пределах Акимовского района. Предложены меры по решению геоecологических проблем Акимовского района.*

Ключевые слова: *прибрежная территория, Акимовский район, Азовское море, антропогенное воздействие.*

Khrush Yulia
teacher of geography of Melitopol secondary school №28,
Sheludko Olga, Blyshchik Margarita, Perederiy Darya
Students of the Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University
(Melitopol, Ukraine)

THE ANTHROPOGENIC IMPACT ON THE ENVIRONMENT OF THE COASTAL TERRITORY OF THE SEA OF AZOV WITHIN THE YAKIMOVKA DISTRICT

Annotation. *The main factors of the occurrence of the geo-ecological problems and the anthropogenic impact on the environment of the Azov Sea within*

the Yakimovka district are determined. The measures of the solution of the geoecological problems of Yakimovka district are proposed.

Keywords: *coastal territory, Yakimovka district, the Sea of Azov, anthropogenic impact.*

Сучасні геоекологічні проблеми є однією з найболючіших проблем для Якимівського району Запорізької області. Маючи статус дотаційного, район самостійно, без додаткового фінансування, вирішувати у повному обсязі проблеми екологічного характеру неспроможний. Потрібні програми державного рівня, а проведення освітніх заходів сприятимуть формуванню геоекологічної свідомості населення, і в першу чергу молоді [1].

Зміна природних ландшафтів, їх значні техногенні та антропогенні перенавантаження, особливо в зонах рекреації, значна розораність ґрунтів, забруднення малих річок, лиманів, підземних вод, вирубування лісосмуг призводять до небажаних наслідків, а іноді – до жакликих катастроф. Але для району з типово сільськогосподарською спеціалізацією це впливає і на зниження економічного потенціалу.

Територія Якимівського району має складну геоекологічну ситуацію, яка пояснюється багатьма причинами.

1. Особливості природи глибоко і спеціально не вивчаються вже тривалий час. Пояснюється це як браком коштів, так і сучасними соціально-економічними процесами, що відбуваються у суспільстві.

2. Безгосподарність стосовно сміттєзвалищ. Іноді вони виникають стихійно, навіть в самому центрі великих населених пунктів. Особливе занепокоєння викликають сміттєзвалища на берегах річок та в рекреаційних зонах.

3. Загострилась проблема питної води, яка сьогодні низької якості у всіх без виключення населених пунктах. Очисні споруди Західної групи водогону, які мають забезпечувати питною водою села і селища району, через брак коштів працюють в обмеженому режимі. Тому у більшості селищ відкриті власні свердловини (в Якимівському районі їх дев'ять), а стара і неремонтована водомережа ускладнює ситуацію.

4. Окремо стоїть проблема так званої «червоної води» на узбережжі Утлюцького лиману. Свого часу тут було відокремлено частину лиману для стічних вод Запорізького залізорудного комбінату для ставу-випаровувача. Поступово кількість стічної води зменшувалась. Став зменшувався у розмірах, а осад, що почав утворюватися на сухому дні під час вітрів перетворювався на пил і піднімався у повітря. Відбувалося, як наслідок, не тільки забруднення атмосфери, а й вплив на стан здоров'я населення с. Давидівка та прилеглих селищ.

5. З руйнацією дренажної системи частими стали підтоплення в пониззях рр. Малий та Великий Утлюки. Значно піднявся рівень ґрунтових вод. А до цього додається й неконтрольована місцевою владою забудова у селах.

6. Для такої невеликої адміністративної території як Якимівський район занадто багато проблем геоекологічного плану. Проте є ще й проблема Молочного лиману, яка складна впродовж багатьох років [2].

Особливе занепокоєння викликають сміттєзвалища на берегах річок та в рекреаційних зонах. Наприклад, лікувальні грязі з р. Ташенак розташовані

поблизу балки, де знаходиться сміттєзвалище. Про наслідки лікування такими грязями можна тільки уявити. Не менш складною є проблема сміттєзвалищ і вздовж прибережної захисної смуги р. Малий Утлюк, що в самому центрі смт Якимівка. Сміття тут не прибирається впродовж багатьох років. Населення вважає це вже затвердженням місцевою владою місцем для скидання сміття.

Підтоплення, особливо навесні та під час зимових відлиг, через неконтрольованість забудови в селах стають все частішими. Дренажні системи не працюють, або вони взагалі відсутні через брак коштів на їх і спорудження, і утримання. Немала проблема й засмічення дренажних систем побутовими відходами. Все це призводить до того, що, наприклад, у с. Новоданилівка, навіть, незначний дощ викликає затоплення підвалів і дворів. Наслідки великих злив передбачити вже неможливо. Така ж ситуація спостерігається і в частині смт Якимівка, яка знаходиться в найнижчій частині долини р. Малий Утлюк (в його заплаві). Для боротьби з підтопленнями потрібна діюча дренажна система, але все зводиться до браку коштів і безконтрольності з боку владних структур району.

Виникнення геоекологічних проблем пов'язано із стихійністю розвитку сільського господарства, порушеннями його галузевої структури, в першу чергу із значним переважанням рослинництва над тваринництвом. Промисловість виконує тільки функції переробника сільськогосподарської продукції місцевого значення. Постійне зростання частки дрібних сільськогосподарських підприємств у районі призводить до подальшого погіршення геоекологічної ситуації в районі, що пояснюється браком коштів, а також відсутністю державних програм розвитку екологічно складних регіонів.

Для вирішення геоекологічних проблем Якимівського району варто впроваджувати такі заходи, які при найменших фінансових витратах давали б максимальний ефект. Всі проблеми повинні вирішувати в законодавчому полі з повною відповідальністю кожного громадянина, який проводить певну господарчу діяльність в межах району.

Основними заходами вирішення геоекологічних проблем Якимівського району є:

- розробка державної багаторічної програми щодо розв'язання геоекологічних проблем з урахуванням як природних умов краю, так і можливої зміни його господарської структури;
- проведення у відповідності до наукових рекомендацій широкої кампанії відновлення лісосмуг та створення нових лісонасаджень в рекреаційній зоні узбережжя Азовського моря та Молочного лиману [3];
- проведення широких перспективних дослідницьких та моніторингових заходів щодо вивчення взаємодії природного середовища і людини в умовах Якимівського району;
- створення багатоцільової програми покращання геоекологічної ситуації в межах Якимівського району із залученням науковців, підприємців, а також підприємств, які мають відомчі інтереси в регіоні;
- на рівні держави розробити заходи із визначенням джерел фінансування щодо забезпечення остаточного вирішення не тільки геоекологічних проблем, а й природоохоронних заходів, доведення до логічного завершення створення Приазовського національного парку;

• в практику ЗМІ ширше впроваджувати правову природоохоронну освіту населення, а закладів освіти – вивчення основ екології та географії рідного краю та виховання правової культури підростаючого покоління [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Богданов І.М., Барабоха О.П. Сучасні екологічні проблеми Молочного лиману / І.М. Богданов, О.П. Барабоха // Мій рідний край Мелітопольщина: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю з Дня народження М.О. Алексєєва (Мелітополь, 5-7 квітня 2012 р.). – Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – С. 123-127.
2. Геоекологічні проблеми басейну Азовського моря та шляхи їх вирішення: зб. наук. праць / [І.П. Аносов та ін.]. – Мелітополь: Люкс, 2010. – 158 с.
3. Іванова В.М. Екологічні проблеми Азовського моря, напрями їх вирішення / В.М. Іванова // Географія і сучасність. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. – Вип. 4. – С. 65-70.
4. Іванова В. М., Шелудько О. М. Сучасна екологічна ситуація в Якимівському районі Запорізької області / В.М. Іванова, О.М. Шелудько // Актуальні проблеми вітчизняної науки: матеріали наук, конф, студентів та молодих вчених (Мелітополь, 15 травня 2018 р.). pp. 111-113.